

BESLUT

Datum
2025-04-09

Dnr
10135-2024

Sid
1 (3)

Justitieombudsmannen
Katarina Pålsson

Anmälan mot Kriminalvården, anstalten Halmstad, angående personalens användande av tjänstebrickor och skyldighet att uppge sina namn

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA klagomål mot Kriminalvården, anstalten Halmstad. Han beskrev sammanfattningsvis att personalen i anstalten inte har sitt fullständiga namn på tjänstebrickorna när de väl använder sådana, och att de med hänvisning till nya regler vägrar att uppge sina namn på förfrågan från intagna.

Utredning

Kriminalvården uppmanades att yttra sig över AA:s klagomål. I sitt remissvar anförde myndigheten, genom regionchefen i region Väst, i huvudsak följande:

Utredning

Region Väst har inhämtat uppgifter från kriminalvårdsinspektör BB på anstalten Halmstad. Av uppgifterna framgår i huvudsak följande. Vissa i personalen på anstalten har, i enlighet med de nya riktlinjerna för tjänstekläder, beställt namnbrickor med enbart deras förnamn. Anstaltens ledning har i samband med att de nya riktlinjerna infördes informerat personalen både i veckobrev och på morgonmöten om skyldigheten att lämna ut sitt namn vid förfrågan från intagna. Det råder inte några oklarheter bland personalen om att de är skyldiga att lämna ut sitt fullständiga namn vid förfrågan. Ingen i personalen känner till den situationen som beskrivs i anmälan.

Reglering

I Kriminalvårdens riktlinjer för tjänstekläder (2024:2) avsnitt 8.1. anges följande om tjänstebrickor. Medarbetare vid anstalter, häkten, frivårdskontor och inom NTE ska bära tjänstebricka med namn och befattning (s.k. namnbricka) under tjänstgöring. Medarbetaren kan välja om tilltals- och efternamn, endast tilltalsnamn, initial tilltalsnamn samt efternamn eller endast efternamn ska framgå av brickan. Befattning ska alltid framgå.

Kriminalvårdens bedömning

Av utredningen har inte något annat framkommit än att personalen följt de riktlinjer för tjänstebrickor som gäller i myndigheten. Enligt anstalten är personalen också väl förtrogen med skyldigheten att uppge sitt fullständiga namn vid förfrågan från intagna.

AA fick tillfälle att kommentera remissvaret.

Rättslig reglering

Kriminalvården har i sitt yttrande redogjort för relevant avsnitt i myndighetens riktlinjer för tjänstekläder (2024:2). Följande kan tilläggas.

Enligt 1 kap. 4 § fängelselagen (2010:610) ska varje intagen bemötas med respekt för sitt människovärde och med förståelse för de särskilda svårigheter som är förenade med frihetsberövandet.

Av 6 § förvaltningslagen (2017:900) framgår att en myndighet ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen. Hjälpens ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet. Den ska ges utan onödigt dröjsmål.

Bedömning

Kriminalvården har tillbakavisat AA:s uppgifter om att personalen inte lämnar ut sina namn eller bär tjänstebrickor. Det som har kommit fram ger därför inte anledning till någon kritik från min sida. Jag vill dock lägga till följande.

I september 2024 antog Kriminalvården nya riktlinjer för tjänstekläder. Liksom i de gamla riktlinjerna anges att kriminalvårdspersonal ska bära en väl synlig tjänstebricka under tjänstgöring. En skillnad jämfört med tidigare, då det skulle framgå både för- och efternamn (förnamn fick anges med initial), är att medarbetaren enligt de nya riktlinjerna får välja att ha endast sitt tilltalsnamn på brickan.

Som JO tidigare framhållit har intagna ett berättigat intresse av att få veta namnet på den personal som han eller hon har att göra med, eftersom detta kan ha betydelse för den enskildes möjligheter att tillvarata sina intressen (se JO:s beslut den 19 mars 2013, dnr 799-2012). Det är således en självklarhet att kriminalvårdspersonal på förfrågan från intagna ska uppge sina fullständiga namn. När personalen numera inte är skyldiga att ha sitt efternamn på tjänstebrickan, vilket jag i sig inte har något att invända mot, framstår det som än mer angeläget att de är införstådda med denna skyldighet. Jag välkomnar att Kriminalvården i sitt remissvar klargör att de nya riktlinjerna inte är avsedda att innebära någon förändring i det här avseendet, och ser positivt på att anstalten Halmstad har informerat personalen om vad som gäller.

Ärendet avslutas.

Beslutet har fattats av JO Katarina Pålsson. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Rättssakkunniga Emma Söderberg Majanen har föredragit ärendet och
byråchefen Catrine Björkman har deltagit i beredningen.